

ХАЛЬМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг тангьчин. Элст балгьсна комитетсин боли Хальмг АССР-н Деед Советин газет.

№ 218 (3202)

1958 дж. октябрин 30

Уннь 20 деншг

(КПСС-н ЦК-н дуудврас).

Хальмг АССР-н Деед Советин хойрдгч хуралтин 1-ч сессий

Хальмг АССР-н Деед Советин Мандатн комиссин ахлач депутат С. С. Волковин доклад

Уурмуд депутатир!

Хальмг АССР-н Деед Советин Мандатн комисс, Хальмг АССР-н Конституциин 31-ч статьяла ирлцүлдж. 1958 джиллин октябрин 19-д Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьгдсн депутатирин полномочиг шүүдх халав. Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьвр кехин төлө суньгьврин 95 округ бүрдэгдсн. Суньгьврин цуг округсар суньгьвр кегдв.

Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьнд цуг бийн 103.851 суньгьач орлцв, эс гидж спиект орулдсн суньгьачнрин ут тоогьас 99,98 процентн. Депутатирин кандидат

ирин төлө дуугьан бгсн 103.229 суньгьач, эс гидж дуугьан бглгьнд орлцсн суньгьачнрин ут тоогьас 99,4 процентн.

Депутатирин кандидатир темдгдгд бичгьнэ протоколмудиг боли суньгьврин дуугьан бглгьнэ Округсин комиссүдин протоколмудиг, бас тер мет суньгьврин Центральн комиссин илгэсн материалмудиг шүүдх халэгьд. Мандатн комисс, суньгьврин цуг 95 округар кегдсн суньгьвр Хальмг АССР-н Конституцла боли «Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьна туск цаг зуурин положенлэ» күтц ирлцнэгьгьвр кегддг гидж токтагдв. Баллотироватц кегдсн кандидатир цугьар Хальмг АССР-н Деед Советин депутатд суньгьгдв.

Деед Советд суньгьлгьн Хальмг АССР-н куч-көлсчирин авртэ ик патриотическ оргмдгьгьвр, бөдөн политическ шунмгьагьар боли бүрдэмдгьгьвр кегдэд. Хальмг АССР-н олн-амтн эврэнн тюрски Коммунистическ партьдан энъ-зах уга итклтэг шинэс герчлдж медүлв. Коммунистическ парть боли Советск правительств, олн келн амттэ Советск государствн чидлин булг болгч — мана Тюрскнэ олн келн амтнэ иньгллгьгч цуг халха

рнь батлна. Советск Союзин олн келн амтнэ тер-иньгалгьч айта гидг герчнь—мана республикин Деед Советин депутатирин хань болджана. Суньгьгдсн 95 депутатаг — 43 орс, 49 хальмг, мана республика баях талдан келн амтсн элчир — 3 күй. Депутатирин тоод 45 көдлмшчир боли колхозникуд, талданар келхд промышленностьд боли селанэ эдл-ахуд бийарн орлцдг көдлджэх улс.

Советск күүкд улсин обществени-политическ боли производствени шунлтнэ джил ирвэс бөсэд йовна. Деед Советин депутатд 35 күүкд күй суньгьгдв.

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирин тоод Советск Союзин Герой, отставка баях генерал-полковник үр Ока Иванович Городовиков суньгьгдв. Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирас 53-н ах, күтц эс чилэгдсн ах боли дундин сургуульта. Эн то мана республикин олн амтнэ культури кемджан зогелго бөсдг йовхиг медүлджанэ.

Депутатир насарн болхдан им: 21-с авн 30-та күртэ — 19 күй; 31-с авн 50-та күртэ — 63 күй; 50-с бөдөн наста — 13 күй.

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатд Советск Союзин Коммунистическ партин, 58 член боли кандидат, партийн биш 37 күй суньгьгдв. Эн мана олн амтнэ Коммунистическ партьд кир-кемджан уга итклтэг герчлдж үзүлджанэ.

Эн джиллин октябрин 19-д болсн суньгьврт коммунистир боли партийн биш улсин олн амтнэ блокин кандидатирин төлө цугьар дуугьан бглгьн—мана партин боли Советск правительствин политикиг цуг олн амтн чик гидж, дөнхыллгьнэ нег айнгнь болдж, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатир олн амтнэ бөдөн итклгиг күүдгд, мана социалистическ Тюрскнэ цаарандк цецглтин төлө, коммунистическ тосхлтин алдр программг джиргьлдү

орацулдг күүдхин төлө нертэ кевэр аман арвилго тедн нөсөлдх гидж советск улс итклгьн болджана.

Уурмуд депутатир! Мандатн комисс, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирин полномочиг шүүдх халэгьн ашд им шиндвр авад, тана халэврт орулдг бгчанэ.

Суньгьврин Центральн комиссин илгэсн суньгьврин цуг документиг боли Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деед Советд суньгьлгьна материалмудиг депутат болгьнар онц-онидн шүүдх халэгьд, Деед Советин Мандатн комисс илгдг тогтав:

1. Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьн суньгьврин цуг 95 округар, Хальмг АССР-н Конституцаг боли «Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьна туск цаг зуурин положенлэ» иштэгьвр боли күтц ирлцүлдг кегддг.

2. Суньгьврин алык чигн округар суньгьвринг кассировать кедг уршг боли, бас тер мет Хальмг АССР-н Деед Советд депутатир суньгьлгьнд Хальмг АССР-н Конституциг эс гидж «Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьна туск цаг зуурин положенлэ» суньгьврин округсар чигн, суньгьврин Центральн комисс чигн эвдэ гих ямаран чигн заргь бэрлгьн боли герчлгьн уга.

Деер келгдснэ иштэ, Хальмг АССР-н Деед Советин Мандатн комисс, суньгьврин Центральн комисс темдгдгд бичсн, Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деед Советин депутатирин цугтанн полномочиг чик гидж тоолхн туск селвг Хальмг АССР-н Деед Советин батлврт орулдг бгчанэ, депутатирин список 1958 джиллин октябрин 21-д гарсн 210-ч номертэ «Советская Калмыкия» газетд боли 1958 джиллин октябрин 21-д гарсн 211-ч номертэ «Хальмг үнн» газетд барлгдсн.

Советск Союзин куч-көлсчир! Амн болгьна тоод продуцк кедж гаргьлгьгар Америкин Соединенн Штатсиг күүдг давх тууджлгч тюрмүд күүдхин төлө олн-амтнэ джисаг өргэр делгрүлий!

бөсөл батрв. Государствени тосхлтин шин дамшлар байджд советск государствени систем делгрдг бөс. Сул цагин эргид мана республикин административн-территориальн ховацл сольвр гарад, государствени органсин структурт зэрм сольвр кегдлэ.

1948 джиллин март сарин 13-д РСФСР Деед Совет «РСФСР-н Конституциин (Гол Закон) текстд сольврмуд боли немврмуд орулгьна туск» Зака батлдж авла. Эн Заканас боли, бас теду мет, РСФСР-н Конституциин текстд сольврмуд боли немврмуд орулдсн, РСФСР-н Деед Советин батлдж авлсн Заканас Хальмг АССР-н Конституциин (Гол Закана) текстд ирлцнэгьгь сольврмуд боли немврмуд эрк биш орулгьна учр гарчана.

Хальмг АССР-н Деед Советин Зака гаргьлгь белдлгьнэ комисс энүлэ ирлцнэгьгьгьвр, Деед Советин халэврт тавлджэх, Хальмг АССР-н Конституциин текстд сольврмуд боли немврмуд орулгьна туск селвг диглдж белдв.

Зака гаргьлгь белдлгьнэ комиссин селвг, Деед Советин депутатирт тугадг бгдсн Закана текстд бичгдсн баянэ. Эн селвгүд им болджана.

Зака гаргьлгь белдлгьнэ комисс Хальмг АССР-н Конституциин 14-ч статьяд Хальмг АССР-н ода баях административн-территориальн хувацла ирлцүлхмин гиджанэ, тегэд эннь Хальмг АССР-н Конституциин 14-ч статьян шин редакци бичгдв.

Хальмг АССР-н Конституциин 30-ч статьяд, Деед Советин Президиумар Хальмг АССР-н тоомсрин нер зуулгьлгьнэ збв халэгддгьх мин пункт немхмин гидж зака гаргьлгь белдлгьнэ комисс селвгэн бгчанэ.

Хальмг АССР-н Конституциин 36-ч статьяд шинэс суньгьгдсн Деед Совет хуралгьна болзг сольгдлгьн халэгддгьнэ. Шинэс суньгьгдсн Деед Совет, Деед Советин Президиумар, суньгьвр болсна хбдн гурви сар болсна хбдн хурагдг болгар батлхн.

Хальмг АССР-н Конституциин текстд сольврмуд боли немврмуд орулгьгар диглгдсн наадк селвгүднэ, «РСФСР-н олн амтнэ Комиссармудин Советиг РСФСР-н Министрмудин Советд боли автономн республикин олн-амтнэ Комиссармудин Советмудиг автономн республикин Министрмудин Советд хуврулгьнэ тускар» 1946 джиллин июнь сарин 25-д РСФСР-н Деед Советин доладгч сессийд батлдж авлсн заканас гарчана. Эн хуврулгьнэ ирлцнэгьгьгьвр зака гаргьлгь белдлгьнэ комисс, 20, 30, 37, 38,

39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 65, 68, 69 боли 81-ч статьясар, «Олн-амтнэ Комиссармудин Совет», «Олн-амтнэ Комиссарриат», «Олн-амтнэ Комиссар» нердиг ирлцнэгьгьгьвр «Министрмудин Совет», «Министерство» боли «Министр» нердлр сольхмин.

СССР-н Деед Совет 1946 джиллин мартин 19-д, СССР-н Прокурорт СССР-н Генеральн Прокурор гидж нер бглгьнэ туск зака батлдж авла. Эн закана боли РСФСР-н Конституцла ирлцнэгьгьгьвр, Зака гаргьлгь белдлгьнэ комисс, Хальмг АССР-н Конституциин 81, 82, 83 боли 84 статьяд эркн кертэ сольвр орулхмин гиджанэ.

Сул цагин эргид государствени залгьна органсин системд кегдсн хөврлгтэ залгьлдулж, Хальмг АССР-н Конституциг, РСФСР Конституциин 69-ч статьяла ирлцүлдг, энүнэ (Хальмг АССР-н Конституциин) 44-ч статьягьар халэгдсн Министрмудин боли Управленьсин начальникүдин дараг сольхмин.

Уурмуд депутатир! Сул цаг күртл куч-көлсчирин депутатирин балгьсдин боли сельск Советсин сессий Конституцаг иштэгьвр сардан нег ладж хурагдг билэ. Сессий ним дару-даруд хуралгьн, эн Советсин күүдгч комитете гол оньган сессий белдлгьнд тавад, эдл-ахун боли культури тосхлтин тюрмүд күүдлгьнэ бүрдэмджин көдлмшиг сулдхдг билэ.

РСФСР-н Деед Совет, Советсин боли эннэ күүдгч комитетсин халхас эдл-ахун, культури тосхлг гарлгьгч чангьгахин эркд, баян газрин Советсин көдлчнрин санан-седкл тоолад 1957 джилд РСФСР-н статьягь сольвр орулсн. Эн сольврар болхлэ, куч-көлсчирин депутатирин балгьсдудин боли сельск Советсин сессий джилдэн 6 ладж хурагдла, энүнэ ирлцнэгьгьгьвр, Хальмг АССР-н Конституциин 57 статьяд сольвр орулх кертэ.

63-ч боли 66-ч статьягь куч-көлсчирин депутатирин районин боли балгьсдин Советсин күүдгч комитетсин отделмүдин боли управленьсин даран бггддгьнэ. Күүдгч комитетсин шин отделмүд боли управленьс бүрдэгдснэс иштэ эн статьясиг шинэс халэгь селвг бггддгьнэ. Отделмүдин боли управленьсин даран эн статьясид алфавитин дарагьар бггддгьнэ.

1948 джиллин март сард РСФСР-н Деед Советин батлдж авсн, РСФСР-н Конституцид немврмуд боли сольврмуд орулгьна закагьар, РСФСР-н гражданмудт амр- (Чилгьнь 2-ч халхд)

Хальмг АССР-н Конституциин текстд сольврмуд боли немврмуд орулхн тускар

Хальмг АССР-н Деед Советин зака гаргьлгь белдлгьнэ Комиссин Ахлач депутат Ц. О. Саврушевин доклад

Уурмуд депутатир! РСФСР-н Конституцла буклдан ирлцнэгьгьгьвр кегдсн ола уудлжэх Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Конституци Хальмг АССР-н Советин хойрдгч бачм хургдеер, 1937 джиллин июнь сард батлдж авгдла.

Хальмг АССР-н Конституциг батлдж авгдсн цагас нааран тууджлгч ик чинртэ йовлмудар дурнь 20 джил болв. Эн цагин эргид советск олн амтн ни-төвкнүн куч-көлсчирин, Тюрскнэ харслгьна Алдр ик даянэ фронтд боли даянэ хбдтк джилмудт чигн оньчта

днилврмуд бэрлэ. Советск олн-амтнэ эн оньчта сан днилврмуд—советск олна боли государствени тосхлтин улү саянэ тускар, социализмин явц-барц делгрлгьнэ тускар герчлджанэ.

Давсн джилмүдин эргид мана социалистическ государств

Хальмг АССР-н Деед Советин хойрдгч хуралтин I-ч сессий

Хальмг АССР-н Конституцин текстд сольврмуд болн немврмуд орулхин тускар

Хальмг АССР-н Деед Советин зака гаргългъ белдлгънэ Комиссин Ахлач депутат Ц. О. Саврушевин доклад

(Чилгчнь).

лгъни збв бггч, РСФСР-н Конституцин 123-ч статьяд, кбдлмшин 8 час бдрр орлгънг үзүлгч сольвр орулгдсн.

Энүнэс иштэ, Хальмг АССР-н Конституцин 86-ч статьяд, РСФСР-н Конституцин 123-ч статьяла ирлцнэгъу сольвр орулхмн. Шинрүлдж сольвдсн 86-ч статьяг умшдж бгх збв нанд бггн:

„86-ч статья. Хальмг АССР-н гражданмуд амрлгъни збв элцхәнэ.

Кбдлмшчнрт болн церглэчнрт кбдлмшин 8 часа бдр. күчр-күнд ббдлгэ кбдлмшин профессийсд зургъан, долан час күртл багърулгдсн кбдлмшин бдр, онц йилгъвртэ күчр-күнд коллмштэ цехст болхла-дбрвн час күртл багърулгдсн кбдлмшин бдр тогталгън, кбдлмшчнрт болн церглэчнрт джалвинь бийсднэ үлдэдж, джил болгън сулдхвр бггън, күч-кблсчнриг тетгхин тблэ санаторийс, амрлгъна гермуд, клубмуд олар делгрүлгън—цуг эн тоот амрлгъна збв эллгънг теткнэ.

Үүрмуд депутатнр! Советск Конституц советск гражданмудт сургъуль-эрдмин збв бггнэ. Олн амгнэ сургъуль-эрдмин тбрт государств збвэр мбнэг гаргъна.

Бдгэ цагт Хальмг АССР-т делгүдэн, селадар чигн, балгъсар чигн, эрк биш долан джилэ, Элст балгъснд болхла, 10 джилэ сургъуль даслгън кегдлжәнэ.

1956 джил СССР-н Министрумдин Совет, дундин школмудин ах классмудар, дундин, шишлнь болн ах сургъулин заведеньсэр, сургъуль дасндан мбнэг бгдгиг уурулсн тандл ил. Иим болсн учрар, делгүдэн дундин болн ах сургъульта болхд мана орн-нутгт йир сән эв-аргъ учрджана.

Сургъуль-эрдм дасх збв гражданмудт бггън, РСФСР-н Конституцин 125-ч статьяд бичгтэ, энүнд делгүдэн эрк биш долан джилэ болн дундин сургъульта болхин, ямаран чигн сургългън бнэгәр кегдхин тбрмуд, РСФСР-н гражданмуд сургъуль-эрдм

даслгъни збвиг тетгджэцхәнэ. Эн заагдсн сольврмуд, Хальмг АССР-н Конституцин 88-ч статьяд ирлцнэгъу орулгдх збвтэ.

РСФСР-н Конституцин 126-ч статьяла ирлцүлж, Хальмг АССР-н Конституцин 89-ч статьяд, күүкд улст бггдсн збв эллгън куцагддж, олн күүкдтэ болн бий-күүкд улст государствас дбнэ бггдлгиг заахмн гидж, зака гаргългъ белдлгънэ Комисс селвг бггчәнэ. Эн немүр, экнриг болн бичкдүдиг харсдж-харлгъна тускар Советск государствин килмдж үзүлгч законла болн государствин дамшлгэла ирлцджәнэ.

Үүрмуд депутатнр! Советск Союзин Коммунистическ партин XIX хуртг, партин нернь сольгдлж батгснэс иштэ, РСФСР-н Конституцин 130-ч статьяла ирлцүлж, Хальмг АССР-н Конституцин 93-ч статьяд сольвр орулх кергтэ. Шинрүлгдсн 93-ч статья умшдж бгх збв бгхитн сурджана.

„93-ч статья. Күч-кблсчнрин саягъинь хяалгънэс иштэ, Хальмг АССР-н олн амгнэ эврәннь бурдәмджтэ уулдврннь болн политическ шунмгъагъинь делгрүлхин тблэ, олн организацт негдх збв бггдджәнэ: профессиональн союзмудт, кооперативн негдлгънд, багъчудин, спортивн, харслтин организацт, культурн, техническ болн научн обществт, кбдлмшч классин, күч-кблсчн крестьян улсин, интеллигенцин зергләнэс сән гисн шунмгъаснь эврэ лурарн Советск Союзин Коммунистическ партыд негдлжәнэ. Эн парты, күч-кблсчнрин коммунистическ обществтосххин тблэ кегч ноолдана нүүртнэ йовх отряд, күч-кблсчнрин, олн, тер мет государствин цуг организацсин гардгч голнь болджана“.

АССР-н Деед Советд суньггдлжхх гражданмуд 21 күрсн нааста болхиг батлджхх, РСФСР-н Конституцин 139-ч статьяла ирлцүлж, Хальмг АССР-н Деед Советд суньггдлжхх гражданмуд 21 күрсн нааста болхиг батлджхх 2-ч ангәр, Хальмг АССР-н Консти-

туцин 102-ч статьяг немдж күлэхмн гидж, зака гаргългъ белдлгънэ Комисс селвг бггчәнэ.

РСФСР-н Конституцин 145-ч статьягъас иштэ, райодин Советст багъ гихдэн—35 депутатнр, селадин болн поселксин Советст—15 депутатнр суньггдлжәнэ. Энүнэс иштэ, Хальмг АССР-н Конституцин 103-ч статьяд ирлцнэгъу сольвр орулх селвг бггдлжәнэ.

Хальмг АССР-н Конституцин 112-ч статьяд, Хальмг АССР-н Государствени дарцин тускар бас сольврмуд болн немврмуд орулх селвг бггдлжәнэ. Эн статьяг, РСФСР-н Конституцин 149-ч статьяла ирлцүлж, нигдж бичхмн:

„112-ч статья. Хальмг Автономн Советск Социалистическ республикин Государствени дарцг, РСФСР-н Государствени дарцг болдж гарчана. Эн дарцг улан кенгәр кегднэ, энүнэ бргиднэ, дарцин ишлэ зерглэл, кбкрнгү-цбавр бнэ тэ гасм ббәнэ. Кбкрнгү-цбавр тасм, дарцин утиннь нбәннэ кеснэ нег хувн болх збвтэ. Улан дарцин зун-деед бнцгнэ алтн алх хадур хойр, дорнь алтар синлгдсн тавн талта улан олн ббэх збвтэ. Алх хадур хойрин дорнь „Хальмг АССР“ гидж, алтн үзгүдэр, хальмг орс хойр келәр бичгдхмн. Дарцг, урдан 2 метр бргидэн—1 метр“.

Хальмг АССР-н Конституцид орулгдсн эн сольврмудас таллан, Хальмг АССР-н Конституцин 6, 9, 18, 22, 28, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 67, 72, 77, 78, 88, 99, 101, 105, 106-ч статьясд бас зәрм сольврмуд болн немврмуд орулад, Конституцад 64-ч статьяг гаргхмн гидж зака гаргългъ белдлгънэ Комисс селвг бггчәнэ.

Үүрмуд депутатнр! Хальмг АССР-н Деед Советин хялэврт болн батлгънд, Хальмг АССР-н Конституцид орулгдлжхх сольврмудин болн немврмудин тускар орулдж бггдлжхх, зака гаргългъ белдлгънэ, комиссин селвгүд, эн келгдсн тоот болдж гарв.

Сургъульчнр совхозд сән дбнэ болцхав

Сарпинск района, „Сарпинский“ совхозин газрт цагъан бвсн йир икәр ургъна. Эн бвснэ зббгнэ хббнэ арсднэ хатхдад, йир икәр саалтг болна. Тим хбд гемтэд, чингъан барад гарутна.

Хббдиг эн гемэс гетлгхин тблэ, совхозин дирекц болн партийн организац, совхозин дундин школин комсомольцирур болн сургъульчнрр луудвр кев. Тер дуудврар комсомольчнр болн сургъульчнр гурвн бдрин эргид 4282 хббнэс цагъан бвснэ зббгнэ туудж уга кев. Энүнэ хббн

хббдин чинань ясрад, гарутлгн уурв.

Дундин школин 5-9 классин сургъульчнр Рая Уланова, Тая Денисенко, Володя Шапов, Вера Илькуева болн нань чигн сургъульчнр шунмгъа кевәр кбдлжхх. Эн кбдлмшт ут турштан 70 сургъульчнр орлцв.

Совхозин кбдлмшт сән дбнэ-тус күргснд совхозин дирекц болн партийн организац эн комсомольчнрт болн сургъульчнрт ханлт бргв.

В. КАМЫШАНСКИЙ.

Сән леци умшгддджана

Эн джил научн болн политическ медрл тархалгъна обществин членд, Черноземельск района школмудин 16 багшнр орлцхав.

Энд совхозин клубт, фермсәр, ббәрн газрин радиогъар соньн лекц умшцхав. Черноземельск дундин школин директор үр А. М. Овсяников хойр сарин дунд тавн лекц умшв. З. М. Шанкиев «Черноземельский» совхозин 4-ч фермин олн малчнрт хальмг келәр лекц умшв.

М. Ч. БОБАЕВ.

Лекц олар умшгддджана

Политическ болн научн медрл тархалгъна обществин Приозерн района отделень лекцс олн күч-кблсчнрт умшдж бггдлжәнэ кбдлмш делгрүлжәнэ. Хальмг АССР-н Деед Советин суньггългъна бдрмудт суньггачнрт 200 шаху лекцс умшгдлв.

Лекционн кбдлмш ода чигн суллго цаарандан кегдлжәнэ. КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин дигин „Советск улс революционн сар-сергг ббйлгънэ“, „Аркин хорна тускар“, „Шиджи болн күүкд улс“ гисн болн нань чигн кесг лекцс олн колхозникуд, совхозмудин кбдлмшчнр, церглэч улс тааслж соньгсцхав.

Обществин отделенэ лектормуд М. Кекеев, Э. Бухаев, М. Менкенов, Н. Баланов, М. Натыров, нань чигн, сүүдин күс-дундур сарин эргид 3-4 лекц умшцхав. Мал үлэ-зджэх газрар йовцхадж хббчнр, малчнрт лекцс болн докладмуд умшдж бггдлжәнэ лектормуд Б. Бадмаев, Ф. Шалхаков хойр шунмгъагъар орлцна.

Лекционн пропаганд делгрүлгънд ода КПСС-н XXI-ч хуртгиг тосдж бргн соцдбрдлэ келгънэ оньг тавгдлжәнэ. Эн тбрәр лекцс болн докладс кех шишлнь зура батлгдсн, күцагдлжәнэ.

Н. ГАЛЕНКО.

МАНА ЭРКН КЕРГ

Каспийск района багшнрин профсоюзн организацсин джилэ тооцана болн шин профсоюзн гардачнр суньггългъна хург болх цаг ирв. Эн тооцана болн шин гардачнр суньггългъна профсоюзн хургиг цаглань келж, джилин туршарт эн кбдлмшт гарсн дуту дундиг цүүдж хялэгъйд, ирх джилд эклц профсоюзн организацсин кбдлмшиг ясулх эркн тбр энүнд кууналгдхмн.

Тер учр леерэс Каспийск района школмудин болн эрдм сургъулин отделе орджах эклц профсоюзн организацсар ик белдвр кегдлжәнэ.

Района школмудар арвин эклц профсоюзн организацс бийнэ. Эднэс Каспийск болн Северн дундин школмудт, Каспийск болн Рыжковск долан джилэ школмудт местком, наалк школмудар шуд профоргс шиилгдхмн.

Багшнрин болн эрдм-сургуулин кбдлчнрин профсоюзин райком, альк школд, кезэ тооцана хург кех график кегъад батлчкв. Эн тооцана хургиг ноябрин 20 күртл келж дуусад, кбдлмшинь диглх болдж шиндв.

Д. УБУШАЕВ.

Багшнрин профсоюзин райкомин ахлач.

Района пионермудин негдгч слет

Шидрхн, Приозерн района пионермудин слет болв. Слетд цуг района пионермудас шиидсн делегатнр ирлхав. Эдн сургъулян ягъдж саянәр дасджхынэ, ямаран кевәр амрнэнь, мал бсклгънэ эркн тбрт ягъж дбнэ болснэнь туск рапорт авч ирлхадж.

Түрүн болдж Сухотинск дундин школин, Тамара Халынован нергэ пионерск дружинэ советин ахлач Надбитова Мира илгж рапорт бгв: „зунин амрлгъна цаглари Тамара Халынован нергэ мана пионерск дружин олн мал бсклгънэ болн талдан чигн олн-зүсн кбдлмшт дбнэ болдж „Сухотинский“ совхозин 120 гектар газрт эрдни-шишэ хялэдж асрад ик ургъц авб. Школ эргндк участкэс сән ургъц ургъадж авб, совхозин

эрдни-шишән буудя цуглулцхав. Района парк хялэдж асрв, хббнэ киргългънд дбнэ болдж кбдлжххав.

—Мана школин пионермуд совхозин 152 гектар эрдни-шишэ хялэдж асрджав, хббнэ киргългънд кбдлжххав, 65 гектар эрдни-шишән силос дарв.—гидж Заливна долан джилэ школин пионермудин дружинэ советин ахлач Бюрчиев Борис рапорт бгв.

Элү мегәр Ергененэ долан джилэ школин рапорт энүнд соньсцхав.

Слетд ирсн пионермуд нэрнаад үзүлцхав. Энүнд Сухотинск дундин школин Тамара Халынован нергэ пионерск дружин түрүн орм эзлв.

П. НАРМАЕВ.

РОСТОВСК ОБЛАСТЬ. Егорлыкск района Сталинэ нергэ колхоз чледүдэн натурар аванс бггчәнэ. Теди дунд энггин колхозник Д. С. Строка ббәнэ. Энүнэ бұлнь 4 күн. Эн джил теди саянәр кбдлв, күч-кблснэ 1867 бдр олв. Ганцхн буудя теди 4 тонн 660 килограмм авб. Мбнэгәр 11.200 арслнь авб. ЗУРГТ: колхозин кладовщик М. Е. Морозов (зүн бийдкнэ) Д. С. Строкад аванс бггчәнэ.

Ханлтин Үг

Энэгдэн дүрхлэн эн джиргэлм
Энхэр Ленин эрдмэр делгүн,
Мөнх күүнэ нилчд хандж
Мадни зүрхид даньгин дуулна:

Генэртэ харньгу ээлдэсэн газрм
Герл тархадж маднд ирлэч,
Өичи бөгдл, уйн цагтм
Өвртэн оруудж таален болнач;

Харгынад энлдж йовен цагтм
Халуу тежэл өгөн болнач;
Цаньгуад ундасдж йовен цагтм
Цавдата ундар амален болнач...

Күнхкэ Ленин мөнх нерн
Күч немүлдж седклим өргнэ,
Урмд дживр, тулг болдж
Уралан йовхм омг өгнэ.

Поэтд

Зүүцэд гарсн үгмүд бол-
гынчнь
Зүрхд кондрэж шуукру-
лж йовтха,
Цувлад төрсн шүлгүд бол-
гынчн
Цус халуудж аксдж йов-
тха.
Асхрж цаклсн айс болг-
нчн
Амгуулнхта джиргэллэ нег-
дэд бээтхэ,—
Теньге, уулс гатц нисаж
Темдгтэ дүүвр джиньндж
йовтхэ,—
Хар седклтэд сумн болгхэ,
Харньгу хамг герл үзүл
тхэ,
Ундаснд унднь болдж сер
гэтхэ,
Уулснд урмднь болдж дб-
нхнтхэ.

РЕФСР-и БИЧЭЧНИРИН 1-ч ХУРГ УКТДЖ

Инджин Лидж

Инджин Лидж эврэннь түрүн шүлгйн 1934 джил барлла.
Тер шүлг зэрхннь унн, чик утхарн умшачирт таасгдла.
Тер цагас нааран энүнй шүлгүд тасрлтин угаггар бар-
лгддана. Тедийс зйрмнь олн-ймтний энхкрлдж дуулдг
дуунд хуврйд, хальмг бргн теегяр джаньннй, теднй негнь
„Бумбин орн“ гидг дун.

Төрскйн харсгч Алдр Дэйнь цагт Инджин Лиджин шүлгүд
„Красный кавалерист“, „За отечество“ гидг газетст ба-
рлгдддж, дйичнриг омгшадг билй.

Инджин Лидж „Байр“, „Булг“, „Мана чидл“ болн нань
чигн дегтрмүд гаргэв. Ода поэт шүлгүддин шин хураньгуу
барт белддэжнй.

Инджин Лидж поэт болсн деерйн олн^а күндтй уүлдбч
Эн СССР-и Деед Советин депутат.

Бидн эндр Инджин Лиджин шин произведенеслй уннч -
ниш: тичь ид улэжнхавдн.

Төрсн газрм

Өндр дееринь гархнй
геглэсн салькн экрнй.
Өмнөн болгвадж хэлэхнй
гарсн газрм эрэтрнй:
Цегэхн нарин герлэр
цутхата болдж медгднй,
Цемцэсн эвтэки гермүднй
цугтан күлэлдсн болна...
Өлгэтэ бичкнэсн авн
өсөдж босхсн газрм
Өнцгрсн багын өдрмүдм
өмнм нанд үзүлнй.
Мендвч, энхкр газрм.
Уричн чамдан ирүв.
Мендвч, эн гермүд. —
уйн багын килэсн.
Кесгэрэ эс ирэндм,
энхкрмүд. бичэ өблиг,
Кезэд чигн таднан
эс маргхд иткит...
Кезэньк өндр довньгүд
цухлдсн атисн дүртэ, —
Кесг олн өвксинм
цогцс теднд дүрэтэ.

Кевелсн ногъата саласнь
сээхн канькисн агъарта,
Кинит уста булгуднй
саак кевари буслата.
Хотхр салас хоориднй
кесгт йовгвар йовлав,
Хөд, тугьлин ард
кесг дуд дууллав.
Кесг хаврин туршарт
теегин салькила үгцлэв.
Кесмүдэр нээхлдж цецгүдинь
таалдж гээхлг билэв,
Одта сарул сөбднй
домбрин аяггар цуглрд.
Омгта багчудин дууднй
дүмбр джиргэл дурдг...
Айта дуудичн соньсхар
адггдж чамдан ирүв.
Альков, дууанй, иньгүд,
айснй авад өргий:
Элвг төрөкм нанд
Эндэс уугуан медүллэ,
Элдв байрта айсмүдм
Энд эклдж үүдлэ.

Москван дуудвр

Мартын сүл өдр
Манурсн таалта парта, —
Манакид, цуг делкэд,
Мартгдшго эн темдгтэ.
Кремлин дүмбр күрэд
Күчтэ закон төрлэ, —
Күмни делкэ деер
Күнвкисн дуудврт хуврлэ:
Атом водородин селмэр
Амт хамдгинь уурулий,
Алдр эн күчиг
Амгуулнй делдхд церглүлий...
Төрсн Москван гаргын
Төвкнү дурдсн дун
Теньге уулс гатц,
Төгалигд, холд доньгднэ:
Дэ дурдгч хамг
Хорн болдж шатана
Энхгин олна зүрхид
Энхкр болдж ханана.
Амгуулнй делдгч дуудвр
Альд эс соньсгдх?
Күмни джиргэл сээхрүлхд
Кен эс байсх?!

Арасан туск дун

Ут, күчр хаалгарнь
Уйдл уга йовлавдн,
Иджл голин көвөггарнь
Иньгүд хээдж ирлэвдн.

Арасалэ джиргх болдж
Амни андггаран өглэвдн,
Аер олн хортдуудлань
Аман нөлго ноолдлавдн.

Алдр Иджлин уснй
Аман покдж халврнал,
Амгуулнй хээсн хальмгтнй
Айта дүмбр ханвртал.

Сарулхн ухата орсмүднй
Садн болхд нээлүлнй,
Саглрсн сээхн садмүднй
Сана дахдж нээхлнй.

Алти толгъата улснй
Акад ялдгэр седклтэл,
Манурсн ногъата кодаснй
Малмүд бөгхд таастал.

Буин кишнй делгрсн
Бумбин орн дуньганал,
Олн бүларн хамцгсн
Ончта джиргэлэр дүрхлнй.

Хаврин сө

Хаврин сө седклд тааста,
Халх илсн джбблн салькта.
Халуу зүрхид байр буслна,
Хамг ургъмлин урнй айта.

Савгэр молдин өндр ораснй
Сергсн дүртэ шуукрдж нэ-
ахлнй, —

Увлин туршар эдн унтлахн,
Урглдж ода мел чадхсн.

Теркэ дурнь бульгсн ба-
гчуд

Тенд-энд хоорндан шимлд-
нэ,

Бодвасн дүртэ цегэхн сар
Болгвадж цугинь хэлэдж
гээхнй.

ИНДЖИН Лидж

Бадмин иньг Захар

Ургэл хуралгчн төгсгдж
йовсн, эмгн байрта бээдг цагт,
чилгр өдрин үдин алднд
невчкн кбл-хур гев-генткн
тарджннад, колхозин гурвд-
гч бригадар дамдад, давад
гарад олд. Хамг ургэмд угъа-
гдад, тоосн даргад, цуг серг-
сн болод, өдр гээвгтэ бээд-
лтэ болв.

Шифр ората, шин бэргдсн
ээтэки гериннь газа-дота Цер-
нэ Бадм, кблнь чаньгэрсн
ишкитэ, невчк сахнсьн дүр-
тэ үзгднэ. Медитэвр күүнд
таасгдлг яста, кеед үмсдг бргн
тасм эрэгт бор костюм дотр
цевр цагган киилг, кблмшч
хувина хбдн өмснлэн Бадм
өвгн збвэр багэрсн оньгтэ
болдж. „Акад юмб, өдрин
ним цагт герган йир бээдгө,
оньдин уулдвртэ, кеер йовдг
күн, эндр яггдж герган хара
бээхмби?“ гидж хоша бээгч
улснь санцхав.

Тигдхэтл Бадмин гериг збв
эргэд эмгн өвгн хойр күн
ирдж йовхнй үзгдв. Овгн
дүүрнцр махга, теглг нургъ-
та, энхгин бор костюмга, кер-
рз госта. Хар картуз дорас
цагган буурл уснь арвана,
сахлн бас цагган. Эмгн чн-

гн насарн өвгнэсн холд хоцр-
сн боидг бээл уга.

—Э—э, ода медгдв: Бадмн
эндр эврэннь кезэн-кезэнэс
нааран атхлдад мендн теврл-
дв, хар-буурл сахл, цагган-
буурл сахл хойр хоорндан
хойр-гурв харгэлдв. Бадмин
эмгн Төвкэ гергэсн, сарсагъ-
ад, салвагъад, гүүдг гарч
ирв. Эдн цуггар мендлэд,
шууглдад герт орцхав.

Цернэ Бадм Захар Карпо-
вич хойр уйн багъ настагъасн
авн хамдан яльчд йовдж инь-
гүд болсн. Эклдж таньлдсн
цагн эднэ сананднь орв... За-
хар арвн долатадан, Шорвин
кецд збвэр байнд тоолгдлж
йовсн Тищенко Павлон хббч
йовгл, угатэ Цернэ Бадм, өн-
чн кбвүн, басл телу дуньгэ
багъ наста, яльчин кблмш
хээдж йовад кеер, Арзгэр
гидг салан экнд харгэдж
таньлдсн мбн.

Таньлдхларя, таньлдхар се-
лэд, хээггэд олад, таньлдсн
мбн, юньгад гихлэ, Бадм эвр-
рэннь эцкэн Захарин эцкэл,
кезэнэ багъдан күүнд хамдан
заргдлж, иньг-амрг йовсннь
соньсн бээлж.

Тегэд, таньлдсн хойр кбвүн,
ю-бисэн хоорндан күүндэд,
нег-негнэннь түрү-зүлү, сел-
кл-уха медлэд, хамдан кбл-
лх арг хээх боллдж.

—Эндр, хбднэ услврла мана
байна сөбвнй ирх, түүнлэ ча-
маг харгбулсв, — гидж Захар
келв.

Хбднэ услврла, боодгн
өбр дигтэ сөбвнй харгэв. Бад-
м керган күргдж келв. За-
хар аргган нбл уга нбкцл
болхар нег цбн буульмдж ке-
лв. Сөбвнй дбч гарсн наста,
шар сахлга, угулнь чиргтэ,
яргъа цокцга, өндр нургъта,
залху дүрстэ күн. Бадмиг
шиндлэд, аль-бис сурлгъа
сурн бээлж, ааргтэ кблэсн
авн кесгн кирггдэд уга
толгъа күртлнй хэлэв. Тинг-
дхээггэд, дор ормдан нохач-
лдж суугъад, газегин цаасар
тэмк оран бээлж, невчк өр
өвдгч дууггар сөбвг келв:

—Яах билэ, кблх седклтэ бол-
хла — кбл. Зуг соньсврч бол!

Кесг-кесг джил давад од-
сн тер хол цагас эндр күртл
хойр ньгин үзсн, соньсн
дала. Теднэс зэрминь болвчн

тодлдж нег-негндэн келх, чи-
лшго уг тууджс ода эдн экл-
цхэв.

—Уйн багъ цагган бидн
йирин уга-яду, түрү-зуду баа-
сн, болв зэрмдэн, ода келж
инэдж болм йовл чигн үзг-
длг билэ, — гидж Бадм уг туу-
джин заагт не хбкр келв:

—Шурк, меднч, — Захар би-
дн хойр чамас кблтэ нег цагт
цуугллад тарн гилэвдн.

—Не арлгыч, Бадм! — гидж
Захарин эмгн Александра
Ивановна, Бадм ю келхэр се-
лдж йовхнй эргэс медчкэд
хбвр, бийнй медгтэ болвчн,
багын цаган дотран тодлдж,
инэмсдж улав.

—Хэлэ-хэлэ, эднэ иуувчнй
илдэд ирв, — гидж Бадмин эм-
гн Төвкэ хбкрлдж инэв.

—Тьфу, ода ирдж ююгынй
эмэд, — гидж Захар, эмган
эмэдж чирэнь уласинь үзэд
аадрулв.

—Энүнэннь угкнй им бээс-
мн: Бадм Захар хойр багъ
цагган хоюри нег кбркхн
баахн күүнд седкл алдад,
туунэс кблтэ хоорндан обцл-
дэд, эдн иньгүл болдсан уурн
гисн бээлж. Тер күүкн, аш
суулднй, Захарт күргдж. Зү-
гэр тер керсү күүкн, эвинь
олад, хойр кбвүг эвцүлдж
чадсн бээлж. Тер күүкн —
ода Александра Ивановна,
Захарин эмгн...

—Бадм, меднч, германа
дээнэ цагт... — гидж Захар
хаана аармд йовснэсн тодлад
дакад Советин йос батрулхн
төлэ ноолдан болдж йовсн
цагт Бадмта хамдан церглдж
йовсн тоотан келв:

—Меднч, Захар, нег дээл-
дэнэ гүргүлэ минн мбн алг-
дал, муудан күрэд, хуурч
йовтлм чн генткн хурдулдж
ирэд, мбнэннь сүл нанд
бгэд, менд авч гарлч... гидж
Бадмнй нег туудж эклв.

—Эн сүл дээнд чн бидн
хойр бас зерглдж йовсн бээ-
дхвдн. Ростовиг сулхсн
дээлдэнд тадн Семерникэр
дэврлдж гарсн болхла, бидн
шуд балгэсна бийэрнй дэвр-
лэвдн, — гидж Захар Төрскэн
харслгнн дээнэ туск туудж
эклхэр селв, болв эмгдн дээ-
нэ туск угд дур уга боллдал,
эдннй хбрцхэв:

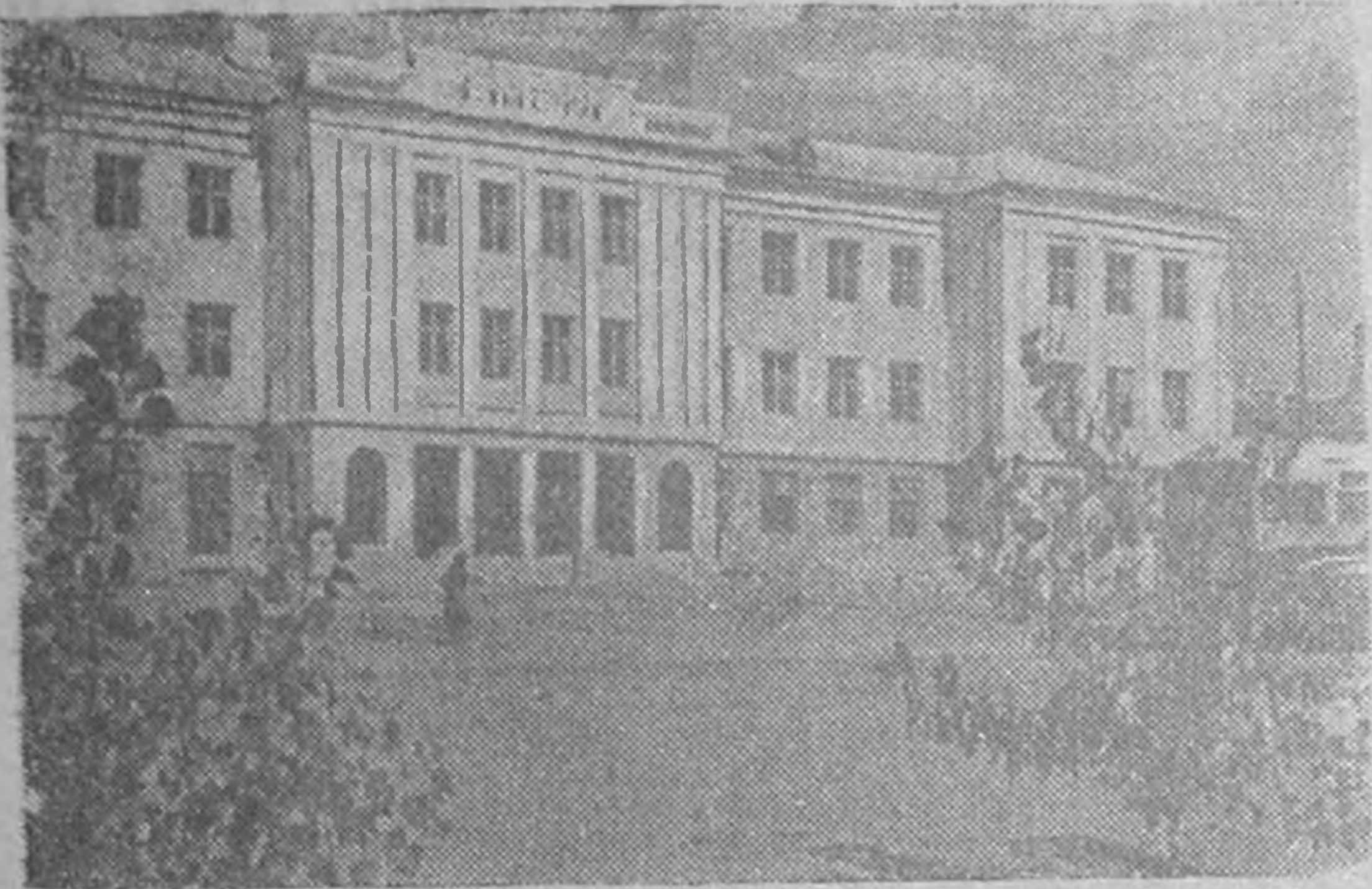
—Не, болдж! дээнэ туск
төрэн арлгыт! — гилдв.

Невчк тагч болджагъад,
өрк-булин, кбвуд-куукдин
тускар эмгд өвгд күүндцхэв.

—Кбвүмдн гертэ, салу бээ-
нэ, күүкнн күүнд олда. Цу-
ггар сурггульта, сэн бээцхэ-
нэ, — гидж Төвкэ эмгн, сав-
санхларн оралдн йовдж келв.

—Бидн багъ кбвүтэггэн бээ-
двдн. Наадк хойрмдн гертэ-

(Чиглчнь 4-ч халха).

„Элст“ гидг гостиниц

Элст балгьсна тосхачир октябрь сард бас нег ик гидг диилвр бэрцхэв. Эдн—„Элст“ гидг гостиници гурви давхр ик гериг болзгаснь урд босхад, эдллгэнд оруудж өгсн, 1-ч номертэ тосхлтин управленэ тосхачир.

Тосхлтин сэн күүлтэр кеерүүлгджд кегдсн эн сээхн гериг тосхачир, Хальмг АССР-н Деед Советин негдгч сессий секгден дэрт белг гидж нерэлцхэв. Тиигэд чигн эн сессийд ирсн, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатир цуггар „Элст“ гидг гостиницин түрүн гиичирнь болцхэв.

Гостиниц 140-гар ормта. Хора болгьнь радиота, электрическ герлтэ, шин мебельтэ, шин ор-дертэ, уурар дулагдана, паркетэр буркдсн полта, гостиницин бийиннь ресторан баянэ, люкс-хорас баянэ. Эн гер Элстд босхгдсн сээхн тисн гермүдин негнь.

Ах прораб Сангаджиевин болн мастер З. Толстолицкаян гардврт 1-ч номертэ тосхлтин управленэ тосхачирин бригаде эн гер босхлгэнд шунмгэа кевэр гүлжрихэв. Тедн дотр сара зурагьан 150-200 процент кургдж куцадхэсн модна урчудин бригад (бригадирнь Мендинов), штукатурмудин бригад (бригадирнь В. Коняев), сантехникүдин бригад (бригадирнь Хохлышев), олд зүсн кблмшчирин бригад (бригадирнь Ольга Чанкирова), Афонина, Шарваевин болн нань чигн бригаде. Герин дотркинь сээхрүлдж кеерүүлгэнд, ширджд-зурлгэна бригад (бригадирнь Ивакин) бас саянар кбдлв.

Тосхачир бас чигн кесг иим саяхн гермүд босхдж, хотл балгьсан улм саяхрүлхнь лавта.

ЗУРГТ: „Элст“ гидг гостиниц. С. ДЖАКУЕВСКИЙ.

Увд сэн белдвртэ

Приозерн района, „Сарна“ совхозин 2-ч фермин ах хббч болдж Далтан Саньгьджд-Гаря 1957 джиллин июнь сарас нааран кбдлджанэ. Нидн джил малин хот хатэр, хаша-хаац күтц ясвр уга болсн учрар, хббдлин чинань збвэр тату билэ.

Тер тоот дуту-дундиг тоолдж, ах хббч үр Далтан Саньгьджд Гаря эн джилл сэн белдвртэ ирджанэ. Хббдлиннь хаша-хаац чинртэгьэр ясдж, шинтэ сэн өвс элвгэр, үвлин туршарт курмгэр белджд, увлзньгүрн зббджд овалв.

Ода хббна тбл авлгэнд эн хббч ик белдвр келжанэ. П. НАРТАЕВ.

Бийдэн гермүд бэрджэх улст кезэ ссуд өгхмб?

Хойр джиллин эргид Сарпинск района, Чапаевин нертэ совхозл 298 өрк-бул нуудж ирлэ. Эн нуудж ирсн хальмгуд малчир, механизатормуд, зоотехникүд, агрономс, фермин залачс болдж кбдлджанэ.

Нуудж ирсн хальмгудт салин үкрмүд хулджд автха гидж 48 күүнд государствас ссуд өглэ, ода иим ссуд авад уга 37 өрк-бул үлдв. Дакад бийстэн гермүд бэрхэр седжэх улсд цаглань ссуд өгл уга баясн учрар, элд гермүдэн дулан цагла бэрджд авч чадсн уга.

Совхозд кбдлджэх колмшчир бийстэн гермүд бэрджд авхар седжэнавдн, манд тосхлтин материал, кблгар дбнь болтн гидж совхозин директор үр Ткачевас сурхла, учртан авхш.

И. СЕМУШКИН.

Мини зүркни гүн ханлт

Элкнэ халун гемэр гентки гемтсн намаг, ухан уга бийм. Элст балгьсна эмнлггнэ герт авч ирджд кевтүлдж, түүгинь мелсн угав.

Тинм күндэр гемтсн намаг эмч Нина Александровна Чо-

лопьян ик килмджан үзүлдж, мини өбрэс гарлго хэладж, кергтэ эмнлггь өгч, сарин эргид элгэдж гаргэв.

Намаг эн күнд гемэс гетлгджд эдгэсн эмч Нина Алек-

сандровна Чолопьянд, медсестраст болн санитаркст зүркни гүн ханлт өргджанэв.

Н. И. ШАВИНОВ.

Приозерн района, Чкаловин нертэ совхоз.

Бадмин иньг Захар

малта, манас салу баяхадмн, бас цуггар сургьульта,—гидж Захарин эмгн келв. Энүгэн келдхэ хойр эмгн ядснь цуг куцсн, талвасн седклтэ.

—Суудж хог эдлтн,—гив герин эздүд.

Цугтан стол эргэд суулдв. Чэркл ундн кегдв. „Эдл-уш оньдин элвг-делвг болдж, энүнайсн улм сэн-саяхнар энүгдэн джиргэх болцхай!“ гисн хальмг йорал тавгдв. Чэркс хоорндан харгьлдв. Стол деер йирин баядг бдмг, махн баянэ. Теднэс нань: ик цоохр тарвс керчэтэ, олд зер-земш баянэ. Арк дарулад эднэс авад эдлн баяджд Захар бахта дууггар келв.

—О, мана газрин шим-шүүсн эн...

—Э—э, мана газрин шим-шүүсн,—гичкэд, Бадм келв:—кезэнэ бидн малас нань юм меддго билэвдн, ода малас талдан чигн зббр мана теэгт гарчана. Мана газрин өгснэс

өгэд угань дала кевтэ. Мана теегин өр дотр нефть, цолун нуурсн, шатлг хорн, нань чигн зббр дала баялгдн гидж газетд бичэтэ баянэ, түүг меднч, Захар?

—Келцхэнэ. Меднэв. Тедниг эд-бод кегээд эдлг болцксн цагт бидн улм авртэгьэр баяхгов,—гидж Захар толгьагьарн заньгэв.

Бадм чэрксинг дакад дуургв. —Чи энүгэн, Бадм, невчк айдх болвзгоч. Би далаггар уудган уурлав,—гилж Захар, „иньгэн дблүлэд оркчв“ гисн джббдлин нүдэрн Бадмиг халагьад, сахлан ясв.

—Би чигн далаггар уудган уурлав, Захар. Болв эндр невчк ууснд гем уга эс болхий? Чи бидн хойр иньг-амрг болснас нааран тавн джил болв. Дакад даньгар арвн долан джилд нег-негэн үзлцл уга йовджд йовад, ода шинэс харгьвдн. Невчк уух учр эс баянэ?

—Тиимл. Учр йир эрк-шил-

тэ. Нег үзлцхмб угав гидж кесгт сандж йовлав. Тадниг энд нуугьад ирчкджд гихлэ би ягьлж байрлсиг чамд мини Шүрк келджд өгх.

Хойр өвгн хошад-гурвал ууцхав, болв ашта халцхасн уга.

Өвгдин үт тууджс тбгсдг баядл уга болв, тегэд хойр эмгн гарв. Гич эмгнд эзн эмгн катгтан баях шин ургьан—цагьан гуйрин буудя, тарвс, зер-земш үзүлв. Түүнайсн хойр эмгн герин өбрк скамейк деер суув. Гич эмгн эврэннь эдл-уш, мал-герин тускар үүртэн келджд өгв. Тингдхатл Захар Бадм хойр гертэс гарлдал, эмгдин өбр ирцхэв. Нарн кецагьад, асхн үд болджд йовна, теньгр саак кевтэн центькр цевр. Эн өдр мет сарул саяхн седклтэ иньгүд, хббдннь чигн нег-негн талан гичд ирлцн баях болджд бооцлв.

—Менд баяджд, байрта харгьлжай!

Товкэ Бадм хойр гиичирин ардаснь халаддэд збвэр удан зогсчхав.

Китдин Коммунистическ партин килмджд кели амтни политикин шин телгрлт

ПЕКИН. (ТАСС). Октябрин 25-д Китдин газрин деед-ар бийднь, Иньчуань хотл балгьста Нинся-Хуэск шин автономн область бурлв. Эн учрар энд ик байр болв.

Хотл балгьснд областин олд амтна элчирин түрүн хург болснд, Лю Гепин толгьачта Нинся Хуэск автономн облас-

тин правительств суньгьгдв. Нинся-Хуэск автономн область бурлггн, Китдин коммунистическ парт, багь кели амтни делгрлтд өгчэх килмдждиг үзүлджанэ, эн районд социалистическ шин тосхлт эклджэхиг үзүлджанэ гидж депутатир бослж келсн үгдэн темдглцхэв.

Румынд электрификац келгн

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румынд электрификац кех зура авгдснас нааран наамн джил болв. Эн цагин эргид республикд хбри дбвн электростанци болн теплоэлектростанци тосхгдв. Биказд, В. И. Ленинэ нертэ, агьу ик күчтэ гидроэлектростанци тосхгдджана, эн тосхлт 1960 джил тбгсхмн. ГЭС-н түрүн чеерүдин күчнь—110 миньгьн киловатт, цуг күчнь бүклдэн болхла—210 миньгьн киловатт болхмн. Ке-

р 1950 джил орн-нутгт электротроэнерг гаргьлггн 2.1 миллиард киловатт час баясн болхла, нидн джил—5.5 шаху миллиард киловатт час болджд өсв. Орн-нутгнн селадиг электрфикац келгэнд ик оньг өггдджанэ. Өдгэ цагт Румынск Олд-амтна Республикд 2.400 селэнд электричеств орулдв, теднэс 75 процентнь сүүлин наамн джиллин дунд келгв.

Венгрин багьчудин коммунистическ ницианэ зерглэн бсджанэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Будапештин багьчудин коммунистическ нициан кус-дундур джил хооран эклжд бурлгдлэ. Эн цагин дунд багьчудин джисэн улм бсэд, батрв. Өдгэ цагт Венгрин хотл балгьснд

багьчудин ницианэ хойр миньгь гар организац баянэ. Эн организацт 62 миньгь шаху багь наста кблмшчир, церглэчир болн студентир баяххэна.

Америкин чидл үзүлгч политик күүрлгэн

БЕЙРУТ. (ТАСС). Бейрутд баях америкин посольств барлсн комюникед, октябрин 25-д Ливанас америкуанск цергин сүүлин подразделенсь йовулгдв гидж келгдджанэ. Америкин церг Ливанд июлин 14-д ирджд буугьад, эн орн-нутгт 102 өдр баяв. „Американск цергиг Ливанас гаргьджд йовуллгэна туск заньгьлгь соньсн ливанск шишлнь амте икар таасчхав“ гидж америкин посольств эврэннь комюникедэн илэр бичлжанэ.

Америкин эзнэтлгнэ дмнэс ноолддхасн Ливана цуг олд

амтн эн өдриг эврэннь збв диилсн өдр гидж тоолад, америкин „чидл үзүлггн“ буурсиг темдгллджанэ.

Америкин церг гаргьлдсна тускар Ливана кели амтни ницилгин фронтин лидер Санб Салам иим герчлггь гев: „Америкин церг Ливанас йовулгдсн учрар бидн, ливанцир, ик гидг байр келджанэвдн“. Ливанд баях ООН-а шиндждлэчирин комиссиг орн-нутгас гаргьтха гидж Ливанск правительствиг эн дуул, „энд терүна кергнь уга“ гидж терзаав.

Алжирск республикин цаг-зуурин правительств Де Голлин селегиг авсн уга

КАИР. (ТАСС). Энд барлгдсн герчлггэнд, Алжирск республикин цаг-зуурин правительств, даяг уурахин тблэ Парижд күүндвр кехин тускар Францин премьер-министр Де Голлин өгсн селвгиг авсн уга.

Алжирин цаг-зуурин правительствин премьер-министр

Ферхат Аббас эврэннь герчлггэндэн, Алжирт болдждхээн цааран кегдснэ үзлнь Францин правительствд далагьлгджана гидж, Алжирин олд амтн эврэннь орн-нутгнн тустан, талин улма уга баялгьан автлан даягьан зогсал уга ноолдх нег мблсн ухата гидж герчлв.

США атомн селм сбрлгьан кегьа

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Юнайтед Пресс интернейшил агентствин заньгьллгьэр болхла, Соединенн Штатс октябрин 26-д ядерн селм сбрлгьанэ полигонд, Невада штатд, арвн гурвдгч атомн хагьрлгь кецхэв

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкин заньгьллгьанэ агентств соньсчсар болхла, США-н ядерн селм сбрлгьанэ полигонд, Невада штатд нег өдр хойрдад атомн зер-зев хагьрлгьан кегджд.

Редактор Д. М. МУНЕБЕНОВ.